

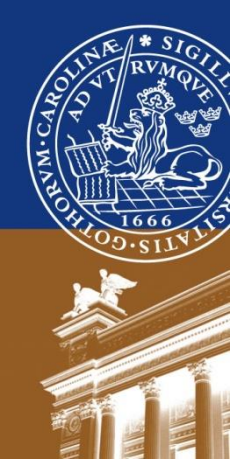

report
Leading Health Care nr 1 2014

Ekonomi *på tvären*

Ersättningsmodeller för samverkan – en vägledning

Författare: Karin Fernler, Anna Krohwinkel,
Jon Rognes, Hans Winberg

Vad gör primärvården för äldre med komplexa behov?

Arbetsätt och samverkan vid åtta mottagningar i Region Skåne samt implikationer för landsting och kommuner.

Anders Anell & Anna H Glenngård

report

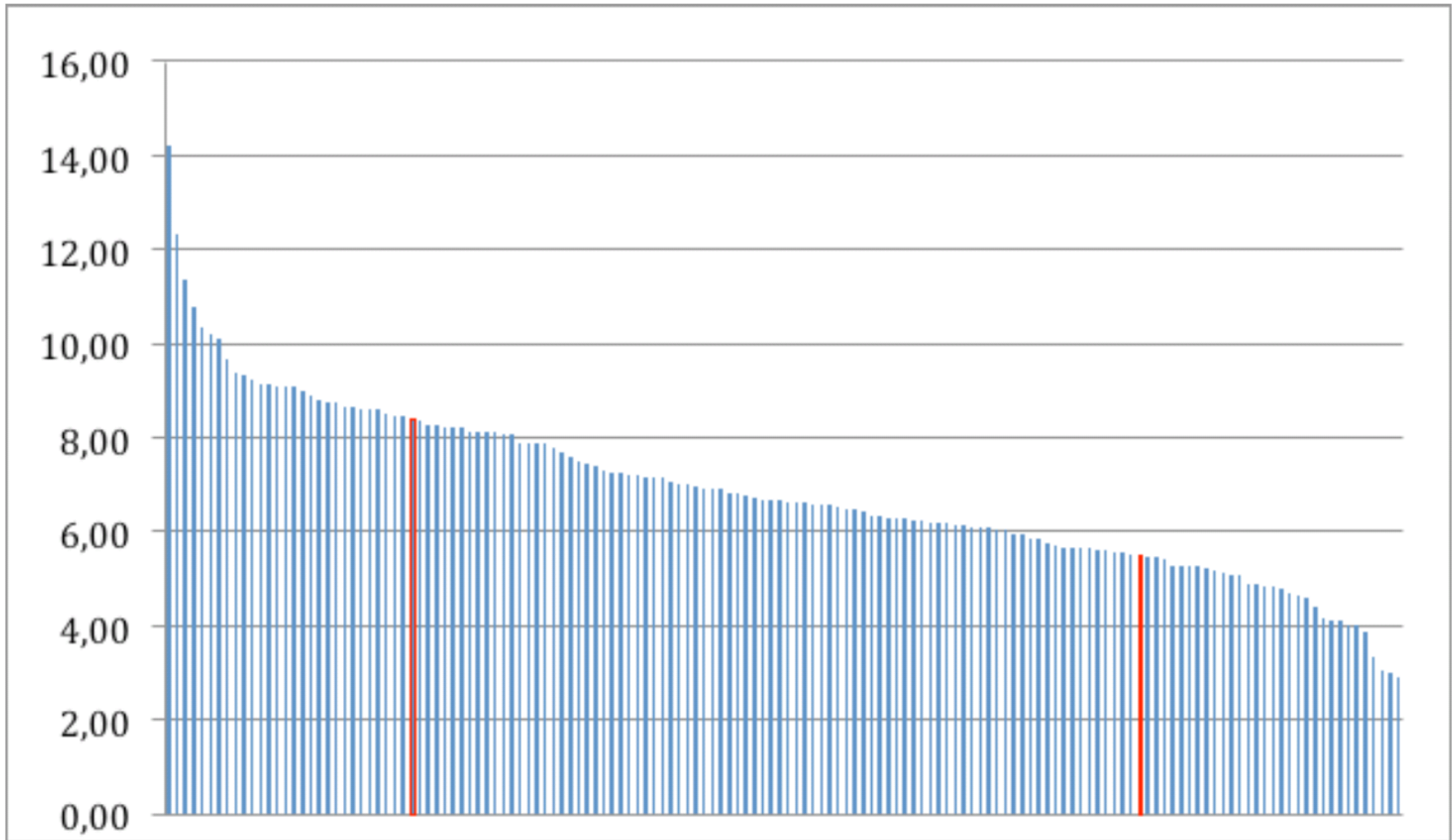
Leading Health Care nr 10 2012

Vad gör primärvården för äldre med *komplexa behov?*

Arbetsätt och samverkan vid åtta
mottagningar i Region Skåne samt
implikationer för landsting och kommuner

Författare: Anders Anell & Anna H Glenngård

Figur 2. Genomsnittligt antal vård dagar per person bland ACG-tunga 75+ år 2011 listade på olika primärvårdsenheter i Region Skåne.

Anell A (2011) Primärvården som koordinator för de mest sjuka äldre. I Krohwinkel Karlsson A, Winberg H, eds. På väg mot en värdefull styrning. Leading Health Care: Stockholm.

Analyser och data

- Kvalitativ jämförelse mellan åtta primärvårdsenheter
  - intervjuer med verksamhetsföreträdare samt samverkansparter i kommunen, registerdata
  - jämförelse av tillgänglighet, kallelsesystem, samverkan etc.
  - rankning av primärvårdsenheter jämförs med resultat-/utfallsmått (besök, vård dagar på sjukhus)
- Kvantitativ analys med registerdata från alla 150 primärvårdsenheter i Region Skåne
  - resultat-/utfallsmått som beroende variabler
  - processmått och kontroller som beroende variabler

Tabell 7. Samlad jämförelse av vårdcentraler.

	Identifiera patienter	Kontinuitet mot patient		Tillgänglighet mot patient	Struktur för samverkan	Tillgänglighet och kontinuitet gentemot kommun	Samverkan/ koordinering utifrån individers behov				Summa
		Enligt pv	Statistik (3 besök samma läkare, %)				Enligt pv	Enligt kommun	VOPS	Läkemedelsgenomgång	
Tärnan	3	3	1	3	3	3	3	1	-	2	22
Doppingen	2	3	2	2	1	3	1	1	-	-	15
Måsen	2	3	2	3	3	3	2	1	-	-	19
Svalan	2	2	1	1	1	2	2	1	-	2	14
Lommen	2	2	1	1	2	2	2	1	1	3	17
Vadaren	1	2	2	2	2	3	2	1	-	3	18
Svanen	3	3	2	3	3	3	3	2	2	3	27
Falken	2	2	1	2	3	3	2	2	-	1	18

Tabell 8. Utfallsmått avseende listade äldres konsumtion av vård vid sjukhusen samt ACG- och CNI-vikt för studerade mottagningar.

Mottagning	Genomsnittliga slutenvårdsdagar per person år 2011 och 2012	Besök utan inläggning (antal per 1 000 i gruppen 75 år och äldre) t.o.m. september 2012	ACG	CNI
Svanen	5 resp. 6	150	Medel	Lågt
Tärnan	10 resp. 8	200	Medel	Medel
Måsen	7 resp. 8	150	Medel	Medel
Falken	11 resp. 8	400	Medel	Högt
Vadaren	11 resp. 9	400	Medel	Högt
Lommen	7 resp. 6	350	Medel	Medel
Doppingen	5 resp. 4	250	Högt	Lågt
Svalan	9 resp. 5	400	Medel	Medel

Regressionsanalys med data från 150 vårdenheter i Region Skåne (år 2012)

Beroende variabler

- Genomsnittligt antal vårddagar per person i gruppen ACG-tunga 75+
- Besök på sjukhusens akutmottagningar per 1000 listade 75+

Oberoende variabler

- Geografiskt distrikt
- Care-need-index, CNI
- ACG
- Privat/offentligt
- Kontinuitet (andel besök till samma läkare)
- Läkemedelsgenomgångar (antal)
- VOPS (antal)
- Andel direktinläggningar (andel)

Resultat

- Modellen med vårddagar förklarar liten andel av variationen i data
- De flesta oberoende variabler har ingen signifikant betydelse för att förklara variation
- Signifikanta skillnader:
  - Ökad CNI ger fler vårddagar resp besök
  - Två av sex distrikt har färre vårddagar
  - Ökad andel direktinläggningar ger färre vårddagar

Exempel på tänkbara indikatorer för MRE inom “mest sjuka äldre”

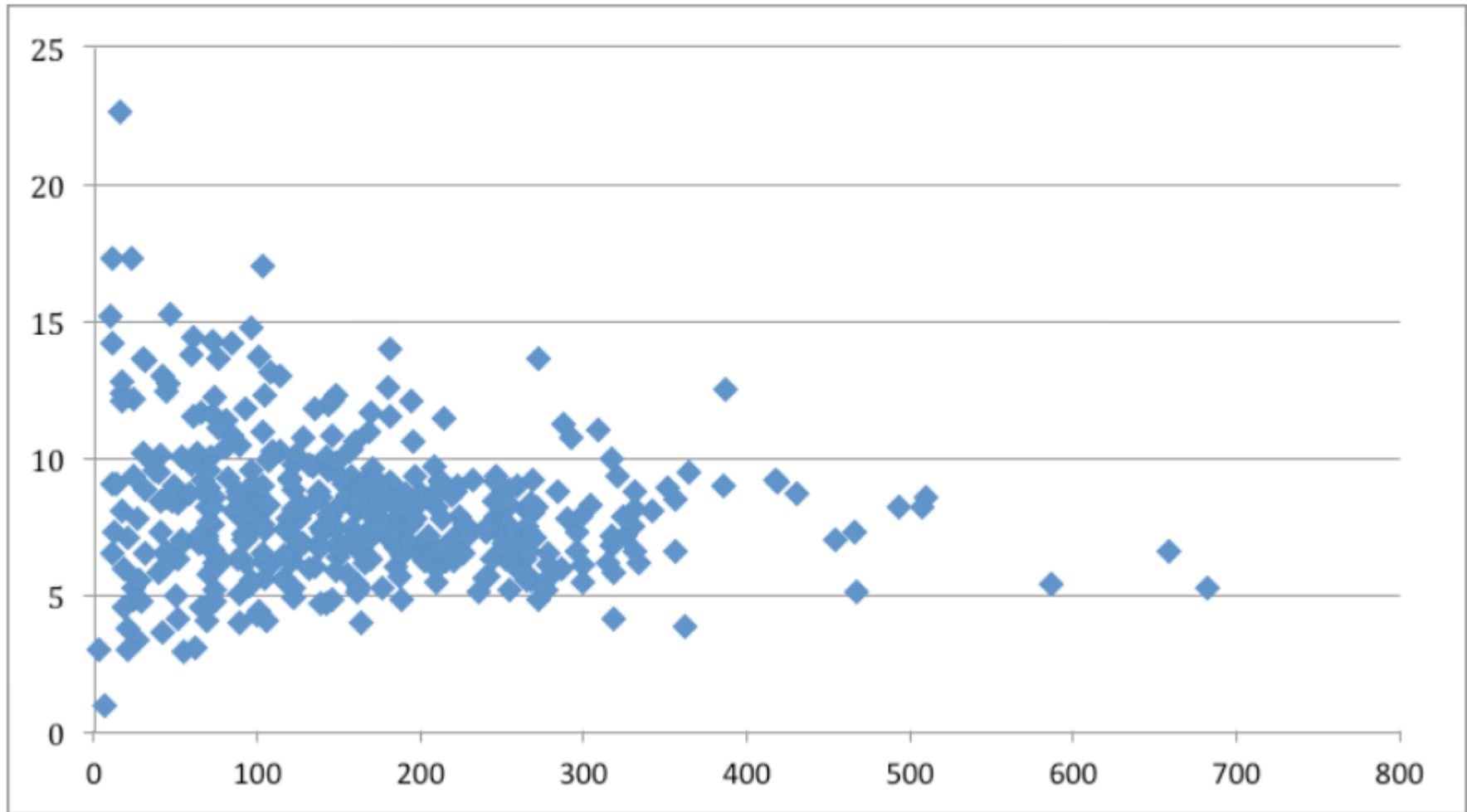
- Resultat-/utfallsmått
  - Besök på sjukhusens akutmottagning per 1000 listade
  - Undvikbar slutenvård
- Processmått
  - Kontinuitet
  - Läkemedelsgenomgångar
  - Individuella vård- och omsorgsplaner

Resultat/utfall förklaras av:

- behandlingens/insatsens effekt
  - kvalitet i utförandet
  - riskfaktor och patientattribut
  - slumpfaktor
- } processer

Risk för typ I (falskt positivt) och typ II (falskt negativt) fel vid utvärdering av vårdgivare

Figur 8. Genomsnittligt antal vårddagar per person och antal personer listade vid olika enheter, värden för respektive enhet åren 2009-2011.

Anell A (2011) Primärvården som koordinator för de mest sjuka äldre. I Krohwinkel Karlsson A, Winberg H, eds. På väg mot en värdefull styrning. Leading Health Care: Stockholm.

Risk att fel enheter belönas vid användning av resultat/utfallsmått

- Särskilt utan justering för patientattribut och med begränsat patientunderlag
- Men svårt även med riskjustering och ”stora tal”
  - Har primärvården kunskap om sambanden?
  - I vilken utsträckning kan primärvård kontrollera utfall?
- *Enklare om resultat-/utfall avser viss grupp (t.ex. hjärtsvikt), flera år och om andra berörda vårdgivare belönas på samma grunder?*

Begränsningar även med processmått

- Vilken evidens?
- Effekt beror på incitament i övrigt
  - läkemedelsgenomgångar vs. VOPS
- Enklare att kringgå/manipulera
- Risk för protokollstyrd vård
  - ”reaching target but missing the point”
- Behov av ”kvalitetssäkring”

- *Mer utrymme för subjektiva mått på samverkan?*

Sextioårig man söker
kvinna 35-42 som ej
är åldersfixerad.

Kontaktannons

Ekonomiska incitament och professionella drivkrafter

- För professioner ligger en stor del av belöningarna i arbetets utförande (“inre drivkraft”)
- Ekonomiska incitament kan komplettera eller konkurrera med inre drivkrafter
  - ‘hidden cost of reward’ = principalen får börja betala för det man tidigare fick ‘gratis’
  - konkurrens med inre drivkrafter ger risk för icke-avsedda effekter (undanträngning)